בדין שיהא חייב כדברי ר' יהודה בן בתירא

ידאמר רבי יהודה בן בתירא ומה אם

הרשות שאינו מושבע עליה מהר סיני הרי

הוא חייב עליה מצוה שמושבע עליה מהר

סיני אינו דין שיהא חייב עליה אמרו לו

לא אם אמרת בשבועת הרשות שכן עשה

בה לאו כהן תאמר בשבועת מצוה שכן

לא עשה בה לאו כהן נימא רב דאמר כר'

יהודה בן בתירא ושמואל דאמר כרבנן

אליבא דרבי יהודה בן בתירא כולי עלמא

לא פליגי השתא לאו והן לא בעי להבא

ולשעבר בעי כי פליגי אליבא דרבגן שמואל

כרבנן ורב כי לא מחייבי רבנן בלאו והן

דכתיב ילהרע או להיטיב בהדיא אבל

להבא ולשעבר דמריבויא דקראי אתו מחייבי

מתיב רב המנונא ילא אכלתי היום ולא

הנחתי תפילין היום משביעך אני ואמר אמן

יחייב בשלמא לא אכלתי איתיה בלא אוכל

אלא לא הנחתי מי איתיה בלא אניח הוא

מותיב לה והוא מפרק לה לצדדין קתני לא

אכלתי לקרבן לא הנחתי למלקות מתיב

רבא יאיזו היא שבועת שוא נשבע לשנות

את הידוע לאדם יואמר על עמוד של אבן

י (שהוא במקום פלוני) שהוא של זהב ואמרׂ

עולא יהוהוא שניכר לג' בני אדם מעמא

ג) [לקמן כט:], ד) לקמן

בט., ה) ובמשנה דלחמו כט.

ליתא], ו) [שס], ו) [לקמן לא: לה. כרימות ט.] (שבת

עלעיל יט), **ה**) [חמורה יג:],

ט) וויקכאהן, י) ל"לעירוביו

رة: رد. ده:

דשמואל ודאי תנאי היא דלא ס"ד

דשמואל למיפטריה אליבא דרבי יהודה

בן בתירא: השתא לאו והן. דכתיב

בהדיא להרע או להיטיב דמשמע

כגון אוכל ולא אוכל לא בעי: להבא

ולשעבר. דלה מיפרשי כל שכן דלה

בעי: כי פליגי אליבא דרבכן. פליגי

דרב אפי׳ לרבנן אמר למילתיה ולא

תימא לרב תנאי היא. וכל מקום שיש

לשון זה בגמרא זו היא שיטתה: מי

איכא בלא אנית. בשבועת ביטוי והא

נשבע לבטל את המצוה הוא: והוא

שניכר לשלשה בני אדם. שכבר ידעו

שלשה באותו עמוד שהוא של אבן

הוא דהויא שבועת שוא דמידי דידעו

ביה תלתא בני אדם הוי מפורסם:

ה"ג ומודה רב באומר שבועה שאני

יודע לך עדות ואשתכת דלא ידע

ליה דפטור הואיל וליתיה באיני יודע

לך: ומודה רב כו'. דאע"ג דלא

בעי להבא ולשעבר לאו והן בעי

והאומר שבועה שאני יודע לך עדות

הן משכחת בה לאו לא משכחת בה

דליתיה באיני יודע לך דאיני יודע לך

עדות לאו משום שבועת ביטוי חייביה

רחמנא להתחייב בה חוץ לב"ד אלא

משום שבועת העדות ואינה אלא

בב"ד ובראוי להעיד: ידעתי ולא

ידעתי מחלוקת. דרב ושמוחל דחיתיה

בלאו והן וליתיה בלהבא דנשבע

לבטל את המצוה הוא: להכי אפקיה

רחמנא כו'. ופרשה בהדיא ובהאי

קרבן גופיה דאי לא כתבה בהדיא

לא שמענא ליה משבועת ביטוי

דליתיה בלהבא: אלא לרב למאי

הלכתה כתבה רחמנה. ובהחי קרבן

גופיה הלא בכלל שבועת ביטוי היא:

מרתי. אם ראוי להעיד הוא וכפר

בו בב"ד חייב שתים משום שבועת

העדות ומשום שבועת ביטוי: לחחת.

בההיא עניינא כתיב כי יאשם לאחת

מאלה: ולאביי למאי הלכסא. אליבא

דרב: בכולן. בכל הכתובין בקרבן

עולה ויורד שבועת ביטוי וטומאת

מקדש וקדשיו נאמר ט ונעלם: וכאן.

בשבועת עדות לא נאמר ונעלם: במויד. דליתיה לשבועת ביטוי:

מחייב חדא. משום עדות: בשוגג.

דאיכא לחיוביה נמי משום שבועת

ביטוי מחייב תרתי: לאו היינו

דאמרי. לכו דבהדיא מעטיה קרא

מלחייביה תרתי ועל כרחך בשוגג

הוא דמיעטיה קרא דאי במזיד מי

סמג לאויו רלח טור שו"ע יו"ד סימן רלו סעיף ה: נה ב מיי שם הלכה טו מידיע שם ס"ב:

בו ד מיי שם פ"א הל' ד בהשגות ובכ"מ סמג שם טוש"ע יו"ד סימן רלו סעיף ד: גח ה מיי שם פ״ה הלי

שבועות הלכה יח:

שבועות הנכה ינו ז מיי׳ שם הלכה ינו ולחיוב כרב: מא ח ט מייי שם הלי

תורה אור השלם ו. או נפש כי תשבע רי בּבֶּט בּי וּיִּפְּבַע לְבַּטֵּא בִשְׂפָתִים לְהָרֵע אוֹ לְהֵיטִיב לְכֹל אֲשֶׁר יבטא האדם בשבעה ְּבָפֵּא וְיָאֶנָם בִּשְּבְּאָוּ וְגָעְלַם מִמֶּנוּ וְהוּא יָדַע וְאָשֵׁם לְאַחַת מֵאֵלֶה: ויקרא ה ד

2. וְהָיָה כִי יֶאְשַׁם לְאַחַת מַאֵלֶה וְהִתְּוִדָּה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ: ויקרא ה ה

רבינו חננאל דרבי יהודה בן בתירא ורבנז פליגי. דתנז נשבע קיים פטור. שהיה בדין . שיהא חייב דברי ר' יהודה שיהא חייב דברי ר׳ יהודה בן בתירא. ואסיקנא אליבא דרבי יהודה בן בתירא כולי עלמא לא פליגי השתא לאו והן לא בעי דכתיב בהדיא באורייתא דהא מחייב בשבועת מצוה אע"ג דליתיה (בהן) [בלאו] וכ״ש להבא ולשעבר דמרבויא הוא דקא אתי דלא בעי. כי פליגי אליבא דרבנז. שמואל כרבנז סבר . נמי בעי. ורב כי בעי לאו והז דכתיב להרע דקרא הוא דקאתי דכתיב לכל אשר יבטא האדם בשבועה לא בעי. ומותיב רב המנונא לשמואל מהא משביעך אני ואמר אמן לבטל את המצוה פטור שאכל חייב קרבן דהא איתיה בלא אוכל להבא. לא הנחתי תפילין דלהבא ליתיה פטור מקרבן וחייב מלקות. מותיב רבא איזו היא שבועת שוא נשבע לשנות של זהב כו׳. ואמר עולא של והב כו האמו עולא והוא שניכר לג' בני אדם שהוא עמוד של אבן. הא אם לא ניכר להן שבועת ביטוי וחייב עליה קרבן. ואמאי הא ליתיה ניכר עובר משום שבועת שוא. לא ניכר עובר משום

בר איתא בלא אניח. וליכא לאוקומה בשבת ויו"ע דלמאי קתני דר' יהודה בן בחירא. אנשבע לקיים את המצוה פליג ולא אנשבע בלא אניח. וליכא לאוקומה בשבת ויו"ע דלמאי קתני שלא לקיים: שכן לא עשה בה כו'. דאיתיה בהן ולימיה בלאו: במשנים אימא אמר. לא הנחתי אי לאו לאשמועינן אע"ג דליתיה בלא אנית אי על לקיים: שכן לא מיתי שבמשנים אימא אמר. משני אפי׳ למ"ד י) (מנסות דף לוי) שבת זמן תפילין הוא: הן א מותיב נימא רב כר׳ יהודה בן בחירא. דלא בעי לאו והן ה"י לא בעינן

לה והוא מפרק לה. ה"מ לאוקומה כר' יהודה בן במירא דלא בעי להבא ולשעבר: אליבא דר' יהודה כולי עלמא לא פליגי. כלומר

לאו והן אלא ניחא ליה לאוקומה ככ"ע: ואמר עולא והוא שניבר בו'. דרבי יהודה בן בתירא ורבגן קמיפלגי ידתנן אנשבע לבמל את המצוה ולא בימל פמור תימה תקשה ליה מגופא בלקיים את המצוה ולא קיים פמור שהיה

דמתני' דקתני (לקמן דף כט.) איזהו שבועת שוח נשבע לשנות חת הידוע הא אינו משנה את הידוע חייב משום שבועת ביטוי אע"ג דליתיה בלהבא וכן נמי מדתנן (שם) אם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד משום דאי אפשר להיות הא אפשר להיות חייב משום שבועת ביטוי אע"ג דליתיה באראה כקורת בית הבד ומיהו לפי מה שמפרש רבא דה"ק באומר יאסרו כל פירות שבעולם עלי אם לא ראיתי כו' ניחא דלא מלי דייק מההיא דשבועה היא מאכילת פירות א"נ התם אפשר שיטרח עד שיראה נחש כקורת בית הבד הואיל והוא בעולם: ידעתי ולא ידעתי מחלוקת. לאו שבועת העדות היינו דמיירי כגון שאינו לריך עכשיו לאותה

עדות: אחת אתה מחייבו כו'. תימה דבת"כ דריש מלאחת בשבועה שלא אוכל פת חטין ושעורין וכוסמין דחייב על כל אחת ואחת והכא דריש מיניה דאינו חייב אלא אחת ויש לומר דבת"כ מפיק מלאחת והכא דריש מאלה דמשמע מקצת אלה הכתובים בפרשה אתה מחייבו ולא על כל אלה אי נמי מלמ"ד דלאחת קא דריש ושמואל דריש כוליה לדרשה דת"כ: לחייבן על המויד כשוגג. המ״ל לחייבו אפי׳ מושבע מפי

אחרים בלא עניית אמן משא"כ

דניכר הא לא ניכר עובר משום שבועת ביטוי ואמאי הא אינו ביהא של זהב הוא בשבועת ביטוי: מותיב לה והוא מפרק לה ניכר עובר משום מותיב לה והוא מפרק לה ניכר עובר משום שבועת שקר אמר אביי יומוְדה רב שבועת שוא לא ניכר עובר משום שבועת שקר אמר אביי יומוְדה רב באומר לחבירו שבועה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה דפטור הואיל וליתיה בכלל שאיני יודע לך עדות ידעתי ולא ידעתי מחלוקת יהעדתי ולא העדתי מחלוקת בשלמא לשמואל דאמר מילתא דליתיה בלהבא לא מחייב עליה לשעבר להכי אפקה רחמנא לשבועת עדות מכלל שבועת ביטוי אלא לרב למאי הלכתא אפקה רחמנא אמרוה

רבנן קמיה דאביי לאיחיובי עליה תרתי אמר להו תרתי לא מציתו אמריתו דתניא בלאחת מאלה לאחת אתה מחייבו יואי אתה מחייבו שתים ולאביי למאי הלכתא אפקיה רחמנא לכדתניא "בכולן נאמר ונעלם וכאן לא נאמר ונעלם "לחייב על המזיד כשוגג אמרו ליה רבנן לאביי אימא במזיד מיחייב חדא בשוגג מיחייב תרתי אמר להו לאו היינו דאמרי (6) לאחת אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו שתים ואי במזיד מי איכא תרתי רבא אמר ים אין לך בו החדש אין לידון בדבר החדש אין לך בו אלא סמשום דהוה דבר שבכלל ויצא חידושו בלבד מכלל דאביי סבר איתה לשבועה בעולם והאמר אביי מודה רב באומר לחבירו שבועה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה דפמור הואיל וליתיה באיני יודע לך עדות הרר ביה אביי מההיא ואיבעית אימא חדא

איכא תרתי ולמה לי למעוטי הא אין חיוב ביטוי במזיד. ה"ג ואי במזיד מי איכא מרתי: רבא אמר כו'. כלומר לא לריך למעוטיה מלאחת וכי אתא לאחת למעוטיה מחיוב שתים לאו לעדות וביטוי אתא אלא לביטוי לחודיה שאם אמר שבועה שלא אוכל ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין אינו חייב אלא אחת אבל עדות וביטוי לא לריך מיעוטא דהויא לה עדות דבר שהיה בכלל ביטוי וילא בפני עלמו לידון בדבר החדש בראויין להעיד ובב"ד הלכך אין לך בו אלא חידושו ומשום עדות חייב ולא משום ביטוי: **מכלל דאביי.** דאיצטריך קרא למעוטי: **סבר איסה לשבועה בעולם.** כלומר איתא לשם שבועת ביטוי באיני יודע לך עדות והאי דלא מיחייב תרתי משום מיעוטא דאין אתה מחייבו שתים הוא ונ"מ היכא דאיתיה לביטוי וליתיה לעדות כגון בפסולין לעדות או שלא בב״ד דליכא למיפטריה מלאחת מיחייב משום ביטוי: והאמר אביי. לעיל כו׳ דליתיה לשם שבועת ביטוי בשבועת העדות ואם איתא הרי ישנה באיני יודע לך עדות בפסולין שלא בב״ד: שאין

הנהות הב"ח (א) גם' לאו היינו דאמרי

מוסף רש"י

שהיה בדין שיהא חייב. הנשבע לקיים ולח חייב. הכספע נקיים ונח קיים (לקמון כוז). שכן לא עשה בה לאו כהן. וקרא כמיב להרע או להיטיב (שם). והוא שניכר. העמוד, לג' בני אדם. הוא דהוי שוא, אבל לא ניכר היא שבועת שקר . לקמן כט.)**. בכולן נאמר** פרשה. כגוו מטמא מהדש ושבועת בטוי, לכתיבי בהו שבועת העלות (בריתות ט. וכעי"ז לקמו לא:).

רבינו חננאל (המשך) בשלמא לשמואל דאמר כל דליתיה בלהבא לא מחייב עליה לשעבר משום שבועת ביטוי אפקה . לשבועת העדות מכלל שבועת ביטוי לחיוביה בשבועות העדות. ואע"ג דמחייב שבועת ביטוי ואע"ג דליתיה בלהבא. ביטוי וכתבה בפני עצמה בדכתיב ושמעה ואתינן לפרוקי דרב. ודלמא אליבא ודיכמא לחיובי בשבועת העדות תרתי הוא דאפקה חדא משום ביטוי וחדא משום לאחת מאלה. אחת אתה שבועת העדות במזיד כשוגג אפקה. כדתניא כשוגג אפקה. כדתניא בכולן כתיב ונעלם ממנו העדות ובשבועת כתיב ונעלם לחייב על המזיד כשוגג דליתא בשבועת ביטוי. ואימא משום שבועת העדות משום דליכא בשבועת בשוגג מחייב תרתי. חדא העדות (תרתי) ודכתיבו ודחי לא מצית אמרת במזיד מי איתא לשבועת ביטוי קרבן כלל דצריך דהתם שבועת משום

העדות דבר שהיה בכלל

שבועת שקר. אמר אביי
שבועת שקר. אמר אביי
שבועת ביטוי הכלל לידון בדבר חדש והוא לחייבו קרבן על המזיד כשוגג בלאו גרידתא ואין לך בו אלא חדושו בלבד.
ומודי רב באומר לחבירו שבועה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע פטור משום שבועת ביטוי הכלל לידון בדבר חדש והוא לחייבו קרבן על המזיד כשוגג בלאו גרידתא ואין לך בו אלא חדושו בלבד.
דהא ליתיה בכלל אדע לך. ⁽¹⁾ כלומר ליתיה בלהבא. ידעתי ולא ידעתי העדתי ולא העדתי מחלוקת. כלומר אין לך בו אלא קרבן אחד בלבד בין בשוגג בין במזיד. ואקשינן מכלל דאביי סבר דאיתא לשבועה כרי: